

# МАЙНО ЗАГАЛЬНОСОЮЗНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ДОСЛІДЖЕННЯ

## ВСТУП

## РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

- 1.1. Актуальність теми
- 1.2. Проблематика
- 1.3. Мета дослідження
- 1.4. Завдання дослідження
- 1.5. Об'єкт і предмет дослідження
- 1.6. Методологія дослідження
  - 1.6.1. Джерела даних
  - 1.6.2. Методи дослідження
- 1.7. Обмеження дослідження

## РОЗДІЛ 2. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТА ПІДСТАВИ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА МАЙНО ЗАГАЛЬНОСОЮЗНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

- 2.1. Підстави набуття права власності на майно загальносоюзних громадських організацій
  - 2.1.1. Рішення органів місцевого самоврядування
  - 2.1.2. Рішення загальносоюзних громадських організацій
- 2.2. Незаконність рішень органів місцевого самоврядування щодо розпорядження майном

## РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ВІДЧУЖЕННЯ ТА СУДОВОГО ОСПОРЮВАННЯ МАЙНА

- 3.1. Кримінальні провадження за фактом набуття у власність майна загальносоюзних громадських організацій
- 3.2. Випадки відчуження майна загальносоюзних громадських організацій
  - 3.2.1. Відчуження майна професійними спілками
    - 3.2.1.1. Відчуження майна федерацією професійних спілок Черкаської області розпорядження майном
    - 3.2.1.2. Відчуження майна Сумською обласною радою професійних спілок
    - 3.2.1.3. Відчуження майна Об'єднанням профспілок Львівщини (КСБ «Буревісник»)
    - 3.2.1.4. Відчуження майна Об'єднанням профспілок Львівщини (санаторії)
    - 3.2.1.5. Відчуження майна виробничим підприємством «Мисливець»
  - 3.2.2. Відчуження майна ПРАТ «Укрпрофоздоровниця»
    - 3.2.2.1. Санаторій ім. Першого Травня

- 3.2.2.2. Санаторій «Великий Любінь»
- 3.2.2.3. Відчуження на користь ФОП
- 3.3. Аналіз відчуження майна загальносоюзних громадських організацій
  - 3.3.1. Відповідність відчуження вимогам статуту
  - 3.3.2. Суб'єкт, на користь якого відчужується майно

## **РОЗДІЛ 4. ВИСНОВКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ**

- 4.1. Нормативно-правовий режим майна загальносоюзних громадських організацій
- 4.2. Підстави набуття права власності
- 4.3. Механізми відчуження майна та проблема добросовісного набувача

## **РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ**

# АНОТАЦІЯ

Це дослідження присвячене аналізу правового режиму майна, яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у віданні загальносоюзних громадських організацій СРСР на території України. У роботі досліджено механізми трансформації цього майна з державної власності у приватну через рішення органів місцевого самоврядування та самих організацій, що часто суперечило законодавству. Проаналізовано судову практику щодо витребування таких об'єктів у державну власність та висвітлено проблемні аспекти ідентифікації правонаступництва. Результати дослідження містять рекомендації щодо вдосконалення нормативного регулювання, зокрема в контексті підтримки законопроєкту № 6420.

## 1. ВСТУП

Питання визначення суб'єктів права власності на майно колишніх загальносоюзних громадських організацій залишається одним із найбільш складних вузлів у правовій системі України. Протягом більш ніж 30 років незалежності держава намагається врегулювати статус об'єктів, які за Постановою “Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР” Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 були визнані тимчасово загальнодержавною власністю. Дане дослідження фокусується на виявленні системних прогалин у розпорядженні цим майном та обґрунтуванні необхідності прийняття спеціального закону для захисту державних інтересів.

# РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

## 1.1. Актуальність теми

Актуальність теми зумовлена наступними факторами:

1. Відсутність спеціального закону: Незважаючи на вимоги Постанови ВРУ від 04.02.1994, питання остаточного визначення власників майна на законодавчому рівні досі не вирішене.
2. Рішення ЄСПЛ: У справі «Фонд “Батьківська турбота” проти України» Європейський суд з прав людини прямо вказав на відсутність закону про правовий статус майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, що призводить до неоднакового тлумачення норм національними судами.
3. Масове відчуження: Велика частина майна, створеного за кошти державного бюджету СРСР, перейшла у власність недержавних структур без належних правових підстав.
4. Судова активність: Починаючи з 2011 року, прокуратура подала понад 200 позовів про повернення таких об'єктів у державну власність.

## 1.2. Проблематика

Ключова проблема дослідження полягає у тривалій правовій невизначеності та реалізації «сірих» схем щодо розпорядження майном загальносоюзних громадських організацій. Системним деструктивним фактором стало масове перевищення повноважень органами місцевого самоврядування, які, всупереч Постанові Верховної Ради України № 3943-XII, ухвалювали рішення про передачу такого майна недержавним структурам. Оскільки ці органи не мали законних прав розпоряджатися об'єктами загальнодержавної власності, їхні акти стали ключовим джерелом легалізації незаконного відчуження активів.

Паралельно з цим було виявлено стійку модель утримання активів через концепцію «добросовісного набувача»: первинні власники створюють ланцюг із кількох послідовних перепродажів. Це формує правовий бар'єр, що робить процес витребування майна на користь держави надзвичайно складним або фактично неможливим. Ситуація ускладнюється неоднорідністю судової практики, де відсутність чіткого законодавчого регулювання (на що звертав увагу Європейський суд з прав людини у справі «Фонд “Батьківська турбота” проти України») призводить до ухвалення суперечливих рішень у подібних за змістом спорах.

### 1.3. Мета дослідження

Метою роботи є аналіз правових механізмів трансформації режиму майна загальносоюзних організацій та встановлення правових засад визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР. Реалізація мети передбачає дослідження основних підстав набуття такого майна у власність, вивчення кримінальних проваджень за фактами його привласнення та ґрунтовний аналіз подальшого відчуження майна загальносоюзних громадських організацій на користь третіх осіб.

### 1.4. Завдання дослідження

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

1. Систематизувати підстави набуття права власності на досліджуване майно за суб'єктами прийняття рішень.
2. Проаналізувати судову практику щодо визнання рішень органів місцевого самоврядування та громадських організацій незаконними.
3. Описати типові схеми відчуження майна через створення акціонерних товариств та подальший перепродаж третім особам.
4. Вивчити матеріали кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним заволодінням майном загальносоюзних організацій.

### 1.5. Предмет та об'єкт дослідження

Предметом дослідження є підстави набуття права власності на майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, випадки їх незаконного відчуження, судової практики визнання рішень органів місцевого самоврядування недійсними, кримінальні провадження за фактами зловживань, а також правові проблеми витребування майна державою.

Об'єктом дослідження є система майнових правовідносин, що виникли у зв'язку з набуттям та передачею, оспорюванням права власності на майно загальносоюзних громадських організацій у період трансформації правової системи після припинення існування СРСР та формування правопорядку незалежної України. Об'єкт охоплює як нормативно-правовий вимір зазначених відносин, так і практику їх реалізації, зокрема на прикладах конкретних правозастосовних ситуацій.

### 1.6. Методологія дослідження

#### 1.6.1. Джерела даних

Джерела дослідження охоплюють нормативно-правові акти у сфері управління, розпорядження та відчуження майна загальносоюзних

громадських організацій колишнього Союзу РСР, судову практику, а також матеріали кримінальних проваджень, які відображають підходи до визначення правонаступництва та трансформації майнових прав, практики щодо витребування майна.

Крім того, у роботі досліджувались рішення органів місцевого самоврядування та загальносоюзних громадських організацій.

### **1.6.2. Методи дослідження**

Методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання. Застосовано формально-юридичний метод тлумачення нормативно-правових актів і встановлення їх змісту, системний метод для визначення місця відповідних правовідносин у структурі національного законодавства, а також аналіз судової практики з метою виявлення сталих підходів до правової кваліфікації дій суб'єктів.

Порівняльний аналіз дозволив зіставити різні судові позиції та практики застосування норм, а узагальнення і типологізація - сформулювати висновки щодо характерних механізмів переходу права власності та їх правової оцінки.

Дослідження проведено за допомогою якісних методів роботи з документами без емпіричного збору первинних даних. Зокрема, використано аналіз судової практики шляхом систематизації та класифікації судових рішень за ключовими критеріями, що дало змогу виявити типові моделі поведінки суб'єктів та судові підходи до їх оцінки, зіставлено зміст рішень органів влади та загальносоюзних громадських організацій з вимогами чинних на відповідний період нормативних актів. Кримінально-правовий аналіз використовувався для оцінки кваліфікації дій суб'єктів у матеріалах кримінальних проваджень.

### **1.7. Обмеження дослідження**

Дослідження має низку обмежень, зумовлених специфікою предмета, хронологічними рамками та характером застосованих методів аналізу.

По-перше, аналіз охоплює виключно майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало на території України та підпадало під дію Постанови Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943-XII. За межами дослідження залишилися правові режими майна республіканського, обласного, місцевого чи іншого рівня підпорядкування громадських організацій, а також майно, що не мало загальносоюзного статусу.

По-друге, хронологічний фокус роботи припадає на період з 1991 по сьогодні, з особливим акцентом на 1990-ті роки як основний етап первинного набуття та відчуження майна.

По-третє, дослідження не претендує на вичерпний перелік усіх епізодів незаконного відчуження майна по всій території України - проаналізовано лише типові, найбільш документовані та репрезентативні випадки, відображені в судовій практиці.

Крім того, подальше дослідження виявило системну проблему обмеження доступу до інформації, що значно ускладнює правову оцінку операцій з майном загальносоюзних громадських організацій. Зокрема, встановлено такі обмеження:

- статuti юридичних осіб, актуальні на дату відчуження майна (здебільшого 2000–2010 роки), недоступні у відкритих джерелах, а моніторинг через Wayback Machine не дає результатів через відсутність тогочасних веб-ресурсів;
- профспілкові організації та створені ними юридичні особи не є розпорядниками публічної інформації в розумінні статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації», що унеможлиблює отримання документів на запит;
- відомості про фізичних осіб, пов'язаних із юридичними особами на момент відчуження, відсутні у відкритих реєстрах, що ускладнює встановлення конфлікту інтересів та пов'язаних осіб.

Ці обмеження є структурними і їх не можна подолати в межах суто дослідницьких методів. Їх усунення потребує застосування більш комплексного підходу до аналізу не лише доступних даних, але й через направлення судових запитів та отримання доступу до архівних документів юридичних осіб.

# РОЗДІЛ 2. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТА ПІДСТАВИ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА МАЙНО ЗАГАЛЬНОСОЮЗНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

## 2.1. Підстави набуття у власність майна загальносоюзних громадських організацій

Аналіз судової практики (див. таблицю № 1), зокрема Рішень щодо витребування майна загальносоюзних громадських організацій, дозволяє виокремити наступні підстави набуття у власність такого майна (критерій - суб'єкт прийняття рішення про передачу права власності):

### 2.1.1. Рішення органу місцевого самоврядування

Рішення органу місцевого самоврядування є найбільш поширеною підставою набуття права власності, що відображається у наступних Рішеннях: [925/1295/20](#), [914/2564/23](#), [914/3142/15](#) тощо (див. таблицю № 1 стовпчик “Підстава набуття у власність майна первинними власниками”).

### 2.1.2. Рішення загальносоюзних громадських організацій

Наведені рішення загальносоюзних громадських організацій про передачу права власності можуть мати різну форму, до прикладу:

- a)** Договір “О закреплении прав по владению, пользованию и распоряжению профсоюзным имуществом” від 18.11.1990 р.” між Федерацією незалежних профспілок України та Загальною Конфедерацією Профспілок СРСР, згаданий у Рішенні від 10.06.2021 у справі № [5015/3683/11](#);
- b)** Постанова Загальної конфедерації професійних союзів СРСР №2-1а “Про затвердження Договору про закріплення прав по володінню, користуванню та розпорядженню профспілковим майном” та договір для закріплення право власності, згадана у Рішеннях від 24.09.2020 у справі № [916/1689/17](#); від 22.01.2019 у справі № [5024/1403/2](#); від 12.05.2017 у справі № [5024/1403/2011](#);
- c)** Акт прийому-передачі від 24.01.1992 на виконання постанови Президіуму Ради Федерації незалежних профспілок України від 22.11.1991 “Про створення Акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофздоровниця”, згаданий у Рішеннях від 30.01.2019 у справі № [916/1326/17](#); від 05.09.2011 у справі № [16-13-28/17-438-2011](#);
- d)** Постанова Секретаріату Загальносоюзної Центральної Ради Професійних спілок №8-88 від 12.04.1983, згадана у Рішенні від 03.08.2018 у справі № [916/3171/15](#).

## 2.2. Незаконність рішень органів місцевого самоврядування

На незаконність рішень органів місцевого самоврядування про передачу майна загальносоюзних громадських організацій вказує: [Постанова ВРУ від 10.04.1992](#) та [Постанова ВРУ від 04.02.1994](#), якими встановлено, що а) тимчасовими управителем наведеним майном є коло суб'єктів, до яких не віднесено органи місцевого самоврядування; б) тимчасово таке майно є загальнодержавною власністю.

З огляду на це, Рішення органів місцевого самоврядування про передачу такого майна у власність визнаються незаконними, що відображають Рішення у наступних справах: [925/1295/20](#), [922/2055/17](#), [17/5009/5413/11](#) тощо.

Таблиця 1:

### Набуття майна загальносоюзних громадських організацій

Дата	№ рішення	Суб'єкти, які "первинно" набули у власність майно (далі - первинні власники)	Суб'єкти, на користь яких відчужено майно первинними власниками (за наявності таких)	Підстава набуття у власність майна первинними власниками
21.08.2024 <i>Примітка: жовтим кольором виділено випадки продажу</i>	<a href="#">925/1295/20</a>	Федерація професійних спілок Черкаської області	ТОВ "Автотехсервіс-Черкаси"	Рішення виконавчого комітету Черкаської міської ради № 1019 від 13.07.2004
14.03.2024	<a href="#">914/2564/23</a>	Мисливсько-рибальське господарство "Майдан"		Рішення Виконавчого комітету Івано-Франківської селищної ради №12 від 26.01.2009
29.01.2024	<a href="#">914/3142/15</a>	Виробниче підприємство "Мисливець" товариства військових мисливців та рибалок Західного регіону України.	Школа вищої спортивної майстерності (договір про поділ нерухомого майна), ПП "Назаріус"	Розпорядження Шевченківської районної адміністрації Львівської міської ради від №2130 від 22.12.2005
13.06.2023	<a href="#">908/2036/18</a>	Південна регіональна організація Товариство військових мисливців та рибалок Збройних Сил України (актуальна назва: Громадська організація "Військово-мисливське товариство "Південь")	ТОВ "Ідеал-Плюс"	Рішення Виконавчого комітету Григорівської сільської Ради Запорізького району Запорізької області № 7 від 22.01.2004
20.06.2023	<a href="#">917/1286/22</a>	Полтавська обласна спілка споживчих товариств	Споживче товариство "Актив", Споживче товариство "Полтавакоопцентр"	Рішення виконавчого комітету Полтавської міської ради депутатів трудящих № 967 від 02.12.1959 та № 602 від 25.10.1968, Рішення Полтавської міської ради № 293 від 24.09.1997

19.04.2023	<a href="#">917/1046/22</a>	Громадська організація Товариство сприяння обороні України, Полтавський обласний спортивно-технічний клуб Товариства сприяння обороні України	ТОВ "Спортивний клуб Полтава"	Рішення виконавчого комітету Щербанівської сільської ради № 220 від 27.11.2003
25.10.2022	<a href="#">2а-23/11</a>	Мисливсько-рибальське господарство		Рішення виконавчого комітету Івано-Франківської селищної ради №12 від 26.01.2009
08.06.2022	<a href="#">916/3620/19</a>	ПРАТ "Укрпрофоздоровниця"		Акт приймання-передачі майна Федерації незалежних профспілок України
10.06.2021	<a href="#">5015/3683/11</a>	ПРАТ "Укрпрофоздоровниця"	ТОВ "Наукові технології здоров'я", ТОВ "Реабілітаційно-оздоровчий комплекс санаторій "Великий Любінь №1"	Договір "О закріпленні прав по владенню, польованню и распорядженню профсоюзним имуществом" від 18.11.1990 між Федерацією незалежних профспілок України та Загальною Конфедерацією Профспілок СРСР
24.09.2020	<a href="#">916/1689/17</a>	Федерація професійних спілок України, Підприємство Федерації професійних спілок України Проектно-вишукувальний інститут "Укркурортпроект"	Тягур Олена Сергіївна	Договір про закріплення прав володіння, користування та розпорядження профспілковим майном від 18.11.1990, укладеного між Загальною конфедерацією профспілок СРСР та Федерацією незалежних профспілок України та затвердженого постановою Президії Загальної конфедерації профспілкових союзів СРСР від 18.11.1990 №2-1а
04.08.2020	<a href="#">910/14128/19</a>	ЗАТ "Укрпрофтур" (колишня Українська республіканська рада по туризму і екскурсіях)	Херсонський ЗАТ "Херсонтурист"	Рішення виконавчого комітету Лазурненської селищної ради № 03 від 30.01.2002
30.01.2019	<a href="#">916/1326/17</a>	Акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	ТОВ "Заток"	Акт приймання - передачі майна Федерації незалежних профспілок України від 24.01.1992
22.01.2019	<a href="#">5024/1403/2011</a>	Федерація незалежних профспілок України	АТ "Укрпрофоздоровниця"	Постанова президії ради Загальної конфедерації професійних спілок СРСР № 2-1а від 18.11.1990
09.01.2019	<a href="#">18/5009/7393/11</a>	Федерація професійних спілок України	ЗАТ Приазовкурорт	Рішення виконавчого комітету Бердянської міської ради № 219 від 21.04.2005 "Про оформлення права власності"
03.08.2018	<a href="#">916/3171/15</a>	Федерація професійних спілок Одеської області	ПП "СП Атав", ПП "Хвилинка"	Постанова Секретаріату Загальносоюзної Центральної Ради Професійних спілок №8-88 від 12.04.1983

16.08.2018	<a href="#">920/298/18</a>	Сумська обласна рада професійних спілок	ТОВ "Проф Альянс" - ТОВ "ДВ СИСТЕМА"	Рішення виконавчого комітету Сумської міської ради № 668 від 16.10.2003
12.02.2018	<a href="#">916/1689/17</a>	Федерація професійних спілок України "Проектно-вишукувальний інститут "Укркурортпроект"		Статут Проектно-вишукувального інституту "Укркурортпроект"
25.10.2017	<a href="#">910/27026/14</a>	Федерація незалежних профспілок України		Договір від 18.11.1990, яким за Федерацією незалежних профспілок України закріплено на праві власності учбово-спортивну базу "Спартак"
12.09.2017	<a href="#">57/189</a>	ПАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	ТОВ "Кармен-Інвест", ТОВ "Капітальні інвестиції"	Постанова Ради міністрів Української РСР № 606 від 23.04.1960 ; постанова Президії Ради Федерації незалежних профспілок України № 11-1-1 від 22.11.1991 "Про створення акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"; рішення № 1/1, оформлене протоколом № 1 від 17.09.2003 про дозвіл продажу
16.08.2017	<a href="#">922/2055/17</a>	ЗАТ ЛОЗПУ "Укрпрофоздоровниця"		Рішення виконавчого комітету Геніївської сільської ради від 19.04.1999
18.07.2017	<a href="#">907/742/16</a>	Дочірнє підприємство "Клінічний санаторій "Карпати" ЗАТ ЛОЗПУ "Укрпрофоздоровниця"		Рішення №464 виконавчого комітету Чинадіївської селищної ради, об'єкт був переданий останнім при створенні разом з цілісним майновим комплексом санаторію "Карпати"
16.05.2017	<a href="#">5015/3543/11</a>	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України Укрпрофоздоровниця	Дочірнє підприємство Санаторій Львів Приватного акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України Укрпрофоздоровниця;	Свідоцтво про право власності на окремі будинки і споруди, оформлені Брюховецькою селищною радою від 27.03.2008
12.05.2017	<a href="#">5024/1403/2011</a>	Федерація професійних спілок України	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	Договір між Загальною Конфедерацією профспілок СРСР і Федерацією незалежних профспілок України №2-1а "Про затвердження Договору про закріплення прав по володінню, користуванню та розпорядженню профспілковим майном"
18.04.2017	<a href="#">908/296/15-г</a>	Запорізька обласна організації Товариства сприяння обороні України	ТОВ "СІЧ РЕЗЕРВ"	Рішення виконавчого комітету Запорізької міської ради № 461/8 від 14.12.2000

04.04.2017	<a href="#">902/580/15</a>	Колективне підприємство "Військово-мисливське господарство "Петрик", єдиний засновник - ГО "Вінницька гарнізонна організація Товариства військових мисливців та рибалок Збройних Сил України"		Рішення виконавчого комітету Малиновської сільської ради Літинського району Вінницької області № 4 від 16.01.2008
20.11.2017	<a href="#">17/5009/5413/11</a>	ПрАТ "Приазовкурорт", його засновник - Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"		Рішення виконавчого комітету Запорізької міської ради № 238/5 від 29.07.2003
06.12.2016	<a href="#">32/5009/5385/11</a>	Приватне акціонерне товариство Приазовкурорт, його засновник - Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"		Розпорядження Якимівської РДА № 125 від 17.03.2003
25.08.2016	<a href="#">914/1135/16</a>	ЗАТ ЛОЗП України "Укрпрофоздоровниця"	Прикарпатське ДП ЗАТ ЛОЗПУ "Укрпрофоздоровниця"	Рішення виконавчого комітету Великолюбинської селищної ради № 35 від 28.05.1999
07.07.2016	<a href="#">3/005-12</a>	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	Дочірнє підприємство "Санаторій "Україна" Публічного акціонерного товариства "Укрпрофоздоровниця"	Рішення виконавчого комітету Ірпінської міської ради № 207/1
14.06.2016	<a href="#">5024/1350/2011</a>	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	Дочірнє підприємство "Санаторій Гопри" ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"	Рішення виконавчого комітету Голопристанської міської ради Херсонської області № 16 від 22.01.2003
13.04.2016	<a href="#">910/3519/16</a>	Об'єднання профспілок, організацій профспілок у м. Києві "Київська міська рада профспілок"	ТОВ "Деміс груп", ТОВ "Матей"	Загальний статут профспілок СРСР.
23.02.2016	<a href="#">909/1408/14</a>	Професійна спілка Івано-Франківської області	ТОВ "Захід ЛТД"; ФСТ "Україна"	Будівництво об'єкту за кошти профспілки (ЦК УРСР 1963 року статті 99,100)
22.10.2015	<a href="#">5024/1115/2011</a>	Приватне Херсонське обласне акціонерне товариство по туризму та екскурсіях "Херсонтурист"; його засновник - ЗАТ "Укрпрофтур" - його засновник - Федерація професійних спілок України	ТОВ "Жемчужина"	Рішення виконавчого комітету Новокаховської міської ради №272 від 27.11.2001
12.10.2015	<a href="#">5028/12/106/2011</a>	Профспілкові організації Чернігівської області	Приватне акціонерне товариство "Страхове товариство "Гарантія"	Рішення виконкому Чернігівської міської ради № 173 від 20.07.2001

13.01.2014	<a href="#">5004/2115/11</a>	Приватне акціонерне товариство “Укрпрофтур”, Приватне акціонерне товариство “Волиньтурист”		Рішення виконавчого комітету Світязької сільської ради №4 від 29.01.2001 “Про оформлення права власності на об’єкти нерухомого майна”
21.03.2013	<a href="#">009/4538/12</a>	Приватне Запорізьке обласне акціонерне товариство по туризму та екскурсіях “Запоріжтурист”		Рішення виконавчого комітету Запорізької міської ради № 126/8 від 27.03.2001 “Про оформлення права власності на об’єкти нерухомого майна за Запорізьким обласним закритим акціонерним товариством по туризму та екскурсіях “Запоріжтурист”
19.07.2012	<a href="#">5015/1634/12</a>	Об’єднання профспілок Львівщини, м. Львів	Товариство з обмеженою відповідальністю „Віп Буд”, м. Львів Приватне підприємство „Грааль ДЛД-12”, с.Зубра Пустомитівського району Львівської області	Договір від 18.11.1990 про закріплення прав по володінню, користуванню та розпорядженню профспілковим майном
25.01. 2012	<a href="#">5004/2011/11</a>	Волинське обласне закрите акціонерне товариство по туризму та екскурсіях “Волиньтурист”		Рішення виконавчого комітету Луцької міської ради №95 від 23.02.2001 в частині оформлення Волинському обласному ЗАТ по туризму та екскурсіях “Волиньтурист”
24.01.2012	<a href="#">4/5009/7265/11</a>	ЗАТ “Приазовкурорт”		Рішення Виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області № 143 від 17.03.2005 “Про оформлення права власності” за ЗАТ “Приазовкурорт”
06.09.2011	<a href="#">23/096-11</a>	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”, м. Київ	Національний університет “Києво-Могилянська академія”	Рішення виконавчого комітету Ірпінської міської ради за №207/3 від 25.07.2000 “Про визнання права власності на об’єкти нерухомого майна дочірнього підприємства санаторію “Зірка” за ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”
05.09 2011	<a href="#">16-13-28/17-438-2011</a>	ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”	ПП “Український шлях”; ПП “Експрес”; ПП “Брікк”	Акт приймання-передачі майна у власність від Федерації незалежних профспілок України від 24.01.1992
29.08.2011	<a href="#">14/89</a>	Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”		Рішення виконкому Сосницької селищної ради №180 від 31.08.2005 щодо визнання права власності за ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”
08.08.2011	<a href="#">2773-2011</a>	Приватне акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”	ФОП_X	Рішення виконавчого комітету Ялтинської міської ради №382(19) від 12.10.2002

21.07.2011	<a href="#">5024/1403/2011</a>	Закрите акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця"		Рішення № 48 від 26.02.1999 Виконавчого комітету Скадовської міської ради Херсонської області
19.10.2010	<a href="#">10/82н</a>	Луганська гарнізонна організація товариств військових мисливців та рибалок Збройних Сил України		Рішення виконавчого комітету Трьохізбенської сільської ради Слов'яносербського району Луганської області № 132 від 28.11.2005
24.03.2010	<a href="#">27/212-09</a>	Криворізька гарнізонна організація товариства мисливців та рибалок Збройних Сил України		Рішення виконавчого комітету Кіровської сільської Ради Криворізького району Дніпропетровської області за № 29 від 22.05.2007
22.03.2010	<a href="#">11/29-10</a>	Харківська гарнізонна організація Товариства військових мисливців та рибалок Збройних сил України	ТОВ "Хантер"	Договір купівлі-продажу майна цілісного майнового комплексу "Стрілецько-стендовий комплекс Залютін Яр" № 01-10-2000 від 27.12.2000
25.01.2010	<a href="#">2/89</a>	Прикарпатське ДП ЗАТ "Укрпрофоздоровниця" та ЗАТ "Укрпрофоздоровниця"		Рішення виконавчого комітету Моршинської міської ради №255 від 17.09.2003, №159 від 16.03.2006, №326 від 13.10.2005
20.01.2010	<a href="#">2/6/71-Н</a>	Підприємство Навчально-культурний центр "Побужжя" Федерації профспілок Хмельницької області м. Хмельницький		Рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради №223-А від 23.03.2000

# РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ВІДЧУЖЕННЯ ТА СУДОВОГО ОСПОРЮВАННЯ МАЙНА

## 3.1. Кримінальні провадження за фактом набуття у власність майна загальносоюзних громадських організацій

Таблиця 2:

### Кримінальні провадження за фактом набуття у власність майна загальносоюзних громадських організацій

Дата внесення в ЄРДР	№ КП	Судове рішення	Кваліфікація (попередньо правова кваліфікація) та фактичні обставини	Актуальний стан
07.06.2023	12023100000 000626	<u>Вирок</u>	Ч. 2 ст. 27 ч. 2 ст. 364-1, ч. 4 ст. 358, ч. 2 ст. 197-1 КК України  Восени 2020 року голова Об'єднання профспілок, організацій профспілок у м. Києві "Київська міська рада профспілок" здійснив дії, що сприяли самовільному зайняттю земельної ділянки на Трухановому острові в районі водної станції "Зеніт". Наведене майно попередньо перебувало у власності загальносоюзної громадської організації (Київський комітет по фізичній культурі і спорту), пізніше перейшло у державну власність.	Вирок набрав законної сили
08.12.2022	62022000000 001015	<u>Ухвала</u>	Ч.2 ст.364 КК України  Епізоди: <b>№ 1.</b> 04.12.2002 начальник головного управління комунальної власності міста КМДА (далі - службова особа) за відсутності правовстановлюючих документів підтверджуючих право власності закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця" на майно, що перебувало у власності загальносоюзної громадської організації та перейшло у державну власність, підписав наказ № 1023-В від 04.12.2002 про оформлення замовнику - закритому акціонерному товариству лікувально-оздоровчих закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця" права колективної власності на об'єкт нерухомого майна, чим завдав шкоди, у розмірі 15 821 214 грн. <b>№ 2.</b> 31.03.2003 службова особа за відсутності правовстановлюючих документів на майно підписав наказ № 325-В від 31.03.2003 про оформлення замовнику права колективної власності, чим завдав шкоди, у розмірі 503 101 грн. <b>№ 3.</b> 08.04.2003 службова особа за відсутності правовстановлюючих документів на майно підписав наказ № 382-В від 08.04.2003 про оформлення замовнику права колективної власності на об'єкт нерухомого майна, чим завдав шкоди, у розмірі 226 163 213 грн. <b>№ 4.</b> 29.10.2003 службова особа за відсутності правовстановлюючих документів на об'єкт нерухомого майна підписав наказ № 1238-В від 29.10.2003 про оформлення замовнику права колективної власності на об'єкт нерухомого майна, чим завдав шкоди, у розмірі 4 949 389 грн.	Закрито на підставі, встановленій п. 1 ч. 2 ст. 284 КПК України (звільнення - 49 КК України).

04.12.2012	220120000000053	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 366 КК України</p> <p>Директор громадської організації “Спортивно-технічний центр товариства сприяння обороні України “Відродження”” вчинив розтрату майна, що перебувало у власності загальносоюзної громадської організації та перейшло у державну власність, а саме розтрату цілісного майнового комплексу військово-спортивної бази.</p>	<p><a href="#">Ухвалою</a> Київського апеляційного суду від 27.05.2021 року у справі № 11-кп/824/1134/2021 призначено новий розгляд.</p> <p>Ухвалою Шевченківського районного суду від 16.02.2022 року у справі 761/25123/13-к закрито (49 КК України).</p>
19.05.2020	4202012000000093	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч. 2 ст. 367 КК України</p> <p>Службові особи виконавчого комітету Кіровоградської міської ради, Українського акціонерного товариства по туризму та екскурсій “Укрпрофтур”, ПрАТ “Кіровоградтурист” вчинили низку дій, спрямованих на вибуття готелю “Турист” з державної власності.</p>	<p>Перебуває на досудовому розслідуванні (можливо, закрито, проте відомості в ЄРСР про це відсутні).</p>
27.05.2020	4202025000000094	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч.1 ст. 364 КК України</p> <p>Службові особи <b>Федерації професійних спілок Черкаської області</b>, зловживаючи своїм службовим становищем, умисно, з метою одержання неправомірної вигоди для себе, привласнили державне майно, а саме: комплекс нежитлових будівель та в подальшому відчужили його на користь третіх осіб, чим завдали істотної шкоди охоронюваним законом державним інтересам.</p>	<p>Перебуває на судовому розгляді.</p>
02.08.2017	1201717004000369	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч. 2 ст. 191 КК України</p> <p>Службові особи <b>громадської організації Товариства сприяння обороні України</b> всупереч наявним нормативним документам відмовляються здійснювати перереєстрацію майна в державну власність та приймати участь в організаційних заходах спрямованих на перереєстрацію майна за державою. А саме службові особи перешкоджають здійсненню інвентаризації та оцінки майна, яке має бути передане до держави, ігноруючи звернення ФДМУ.</p> <p><b>Такі дії службових осіб ТСОУ завдають збиток державі в особі Фонду державного майна України у вигляді незаконного заволодіння майном.</b></p>	<p>Перебуває на досудовому розслідуванні (можливо, закрито, проте відомості в ЄРСР про це відсутні).</p>
08.06.2021	420211420440000027	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч. 2 ст. 364 КК України</p> <p>Брюховицька селищна рада незаконно передала у власність ПАТ “Укрпрофоздоровниця” майно, що було майном загальносоюзної громадської організації та перейшло у власність держави.</p>	<p>Перебуває на досудовому розслідуванні (можливо, закрито, проте відомості в ЄРСР про це відсутні).</p>

11.07.2018	4201816124000115	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч.5 ст. 191 КК України</p> <p>21.05.2004 - між дочірнім підприємством <b>“Санаторій “Затока” закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”</b> (за договором Підприємство) та <b>ТОВ “Затока”</b> (за договором Інвестор) укладено договір про спільну діяльність № 5113177/2004-35, відповідно до п. 1.1 якого Підприємство та Інвестор зобов'язуються об'єднати свої вклади для здійснення спільної інвестиційної діяльності на території Підприємства і спільно діяти без створення юридичної особи з метою відновлення матеріально-технічної бази санаторію та отримання прибутку шляхом експлуатації відремонтованих і обладнання об'єктів відповідно до Додатку № 1.</p> <p>Постанова Одеського апеляційного господарського суду від 13.02.2018 року у справі № 916/1326/17 - <b>визнано за державою в особі Фонду державного майна України право власності</b> на будівлі та споруди санаторію Затока, що належали на праві власності ТОВ “Затока”.</p> <p>Тож, посадовими особами дочірнього підприємства <b>“Санаторій “Затока” закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця” здійснено відчуження державного майна</b>, яке станом на 21.05.2004 року оцінено на суму 1107719,88 грн., що становить 18011,7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p>	Перебуває на досудовому розслідуванні (можливо, закрито, проте відомості в ЄРСР про це відсутні).
07.11.2017	4201720110000111	<a href="#">Ухвала</a>	<p>Ч. 1 ст. 364 КК України</p> <p>Службові особи Федерації професійних спілок України зловживаючи своїм службовим становищем передали у приватну власність будинок відпочинку, що перебував у віданні Українській республіканській Раді профспілок, тож пізніше перейшов у державну власність. Таким чином службові особи завдали шкоди інтересам держави.</p>	Перебуває на досудовому розслідуванні (можливо, закрито, проте відомості в ЄРСР про це відсутні).
05.04.2013 <i>(тут дата та номер справи. КПК України 2012 року)</i>	642/2096/13-к	<a href="#">Постанова</a>	<p>Ч. 3 ст. 365 КК України</p> <p><b>Голова колишнього Спортивного товариства військових мисливців та рибалок Східного регіону ЗС України ОСОБА_2</b>, будучи службовою особою, у грудні 2000 р. в АДРЕСА_1, <b>всупереч вимогам</b> Законодавства, діючи з <b>прямим умислом</b> всупереч державним інтересам, <b>незаконно реалізував товариству з обмеженою відповідальністю “Хантер”, шляхом укладання договору купівлі-продажу № 01-10-2000 від 27.12.2000 р., військове майно стрілецько-стендового комплексу “Залютін Яр”,</b> розташованого в м. Харкові, по вул. Лагерній, 2-Б, права розпорядження на яке не мав, вивівши вказане майно з відання держави, в особі Міністерства оборони України, <b>спричинивши тяжкі наслідки у виді заподіяння матеріальних збитків державі на суму 546101 грн.</b></p>	Проведення закрито у зв'язку із закінченням строків давності.

10.02.2013	1/0124/11/2012	Ухвала	<p>ОСОБА_3 - ч.4 ст. 190 КК України ОСОБА_4 - за ч.5 ст. 27 ч.4 ст. 190 КК України</p> <p>З метою заволодіти шляхом шахрайства нерухомим майном ЗАТ ЛОУПУ “Укрпрофздравниця” у вигляді корпусів ДП “Санаторій “Ясна Поляна”, що належить до майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР:</p> <p>02.12.05 року ОСОБА_3 і інша особа <b>умисно надали свідомо підроблену заяву, підписану невстановленою особою від імені ДП “Санаторій “Ясна Поляна”</b>, датовану 30.11.05 року про те, що ДП “Санаторій “Ясна Поляна” просить суд розглянути справу за позовом ОСОБА_3 без участі представника відповідача.</p> <p>У судовому засіданні ОСОБА_3 <b>повідомив суду свідомо помилкові відомості про те</b>, що ТОВ “Ковік” виконувало зобов’язання за договором про спільну діяльність належним чином, що договором передбачений обов’язок ДП “Санаторій “Ясна Поляна” виконувати роботи, що ТОВ “Ковік” зверталось до ДП “Санаторій “Ясна Поляна” із заявою про припинення спільної діяльності, про те, що ТОВ “Ковік” укладений договір про надання послуг з ОСОБА_14 ОСОБА_3 попросив суд стягнути з ДП “Санаторій “Ясна Поляна” майно, як відшкодування збитків, нібито заподіяних невиконанням договірних зобов’язань.</p> <p>02.12.05 року суддя Держинського районного суду м. Харкова Аркатова Е.В., <b>ухвалила рішення у справі № 2-13017/05 року, яким частково задовольнила позов ОСОБА_3 і стягнула з ДП “Санаторій “Ясна Поляна”, ЗАТ ЛОУПУ “Укрпрофздравниця” на користь ТОВ “Ковік” заподіяну шкоду 2.180900 гривень, шляхом передачі у власність ТОВ “Ковік” спальних корпусів № 3, 4, 6 і підвалу спального корпусу № 6, визнавши за ТОВ “Ковік” право власності на вказане нерухоме майно.</b></p> <p>ОСОБА_4, сприяючи іншій особі і ОСОБА_3 в заволодінні шляхом шахрайства чужим майном, в період з 12 лютого по 15 березня 2006 року, надав в КП “Ялтинську БТІ” заяву про реєстрацію за ТОВ “Ковік” права власності на зазначене нерухоме майно і свідомо для нього незаконне рішення Держинського районного суду м. Харкова від 02.12.05 року.</p>	Вирок набрав законної сил.
12.08.2011	2117/1-338/11	Вирок	<p>Ч.2 ст. 364 КК України</p> <p><b>Працівниця Новокаховської філії Каховського ДБТІ</b>, на яку покладено обов’язок проводити первинну і поточну реєстрацію, а також визначати законність і повноту документів, на підставі яких проводиться реєстрація, <b>не виконуючи та неналежно виконуючи свої службові обов’язки через несумлінне ставлення до них</b>, не дослідивши зазначені законодавчі акти, не визначивши законність і повноту документів, на підставі яких здійснюється реєстрація, невірно застосувавши діючі норми і правила державної реєстрації на вказаний об’єкт нерухомості, у листопаді 2001 року на засіданні виконавчого комітету Новокаховської міської ради, що проводилось у будівлі виконкому за адресою: Херсонська область, м.Нова Каховка, пр.Дніпровський, 23 <b>за відсутності законних підстав для оформлення ЗАТ “Херсонтурист” права власності на зазначений турготель, на який розповсюджується статус майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, доповіла про наявність таких підстав і можливість прийняття відповідного рішення.</b></p>	Вирок набрав законної сили.

## 3.2. Випадки відчуження майна загальносоюзних громадських організацій

### 3.2.1. Відчуження майна професійними спілками

#### 3.2.1.1. Відчуження майна федерацією професійних спілок Черкаської області

##### Майно загальносоюзної громадської організації:

Федерація професійних спілок Черкаської області за рішенням виконавчого комітету Черкаської міської ради № 1019 від 13 липня 2004 року набула право власності щодо частини комплексу будівель по пров. Пацаєва, 13 в м. Черкаси, а саме: гаражі (літ. Б-1, В-1), оглядову яму (літ. Г), огорожу № 1-3, замощення І.

##### Відчуження майна, умови договору:

26.07.2018 року між **Федерацією професійних спілок Черкаської області** (продавець) та **ТОВ “Автотехсервіс-Черкаси”** (покупець) укладено **договір купівлі-продажу** щодо наступного майна: гаражі, оглядова яма, огорожа, замощення.

31.07.2018 року на підставі акту приймання-передачі передано наведене майно, окрім того на підставі згаданого акту приймання-передачі **зареєстровано право приватної власності** за ТОВ “Автотехсервіс-Черкаси” **на будівлю А-1** по провулку Пацаєва, 13 в м. Черкаси.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Черкаської області від 21.08.2024 у справі № [925/1295/20](#).

#### 3.2.1.2. Відчуження майна Сумською обласною радою професійних спілок

##### Майно загальносоюзної громадської організації:

Сумська обласна рада професійних спілок за рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради від 16.10.2003 № 668 набула земельну ділянку площею 1691 кв.м під будівництво службової будівлі по вул. Сталіна, 13 у м. Суми.

##### Відчуження майна, умови договору:

29.09.2003 постановою президії Сумської обласної ради професійних спілок № П-16-2 при створенні ТОВ “Проф Альянс” до його статутного капіталу внесено нерухоме майно, закріплене за профспілкою, зокрема нежитлове приміщення по вул. Петропавлівська, 61 у м. Суми.

**07.10.2003** відповідно до **акту приймання-передавання нежитлових приміщень** та будинку у власність Сумська обласна рада професійних спілок

передала, а **ТОВ “Проф Альянс”** прийняло вищезгаданий об’єкт нерухомості: нежитлове приміщення по вул. Петропавлівська, 61 у м. Суми.

На підставі вищезгаданих документів рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради від 16.10.2003 № 668 оформлено право власності вказаного товариства на зазначену нежитлову будівлю та видано свідоцтво про право власності на нерухоме майно від 20.10.2003 серії САА № 341587

20.10.2003 - **договір купівлі-продажу № 1** між **ТОВ “Проф Альянс”** (продавець) та **ЗАТ “Страхова компанія “Страховий капітал”** (покупець) щодо вказаної нежитлової будівлі по вул. Петропавлівська, 61 у м. Суми.

22.02.2007 - **договір купівлі-продажу № 564** між **ЗАТ “Страхова компанія “Страховий капітал”** (продавець) та **ЗАТ “ДВ Система”** (покупець) (у подальшому перетворено на ПрАТ “ДВ Система” та потім - ТОВ “ДВ Система”) щодо вказаної нежитлової будівлі по вул. Петропавлівська, 61 у м. Суми.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Сумської області від 16.08.2018 у справі № [920/298/18](#).

### **3.2.1.3 Відчуження майна Об’єднанням профспілок Львівщини**

#### **Майно загальносоюзної громадської організації:**

10.06.1992 року Постанова Установчих зборів про визнання Об’єднання профспілок Львівщини правонаступником Обласної ради профспілок, у власності якої були будівлі КСП “Буревісник”.

#### **Відчуження майна, умови договору:**

18.01.2007 між **Об’єднання профспілок Львівщини** (продавець) та **КСБ “Буревісник”** (покупець) укладено **договір купівлі-продажу** щодо будівлі кінно-спортивної бази “Буревісник”, включно з приміщенням для індивідуального утримання коней в кількості 32 одиниці, загальною площею 288 кв.м.

27.06.2007 між **КСБ “Буревісник”** (продавець) та **ПП “Грааль ДЛД-12”** укладено **договір купівлі-продажу** щодо вищенаведеної будівлі.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Львівської області від 19.07.12 у справі № [5015/1634/12](#).

### 3.2.1.4 Відчуження майна Об'єднанням профспілок Львівщини

#### Майно загальносоюзної громадської організації:

Рішенням виконавчого комітету Ленінської районної Ради міста Києва №971 від 23 грудня 1991 року було зареєстровано ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”, яке створено на майні засновників Федерації професійних спілок України та Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності.

Вкладом Федерації професійних спілок України є основні фонди та оборотні кошти санаторно-курортних закладів, підприємств і організацій профспілок загальною вартістю 751 234 350 грн.

#### Відчуження майна, умови договору:

04.11.2002 року між Закритим акціонерним товариством лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця” (продавець) та НУ “Києво-Могилянська академія” (покупець) укладено договір купівлі-продажу щодо будівлі спального корпусу №2 (площею 829,8 кв.м.), будівлі спального корпусу №5 (площею 1942,2 кв.м.) та павільйон лікувальної фізкультури (площею 47 кв.м.), що знаходиться за адресою: смт. Ворзель, вул. В. Жовтня, 54.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Київської області від 06.09.2011 року у справі № [23/096-11](#).

### 3.2.1.5. Відчуження майна виробничим підприємством “Мисливець”

#### Майно загальносоюзної громадської організації:

Виробниче підприємство “Мисливець” товариства військових мисливців та рибалок Західного регіону України за розпорядженням Шевченківської районної адміністрації Львівської міської ради від 22.12.2005р. №2130 набуло у власність нерухоме майно, яке розташоване на території військового містечка № 368 у м. Львів, вул. Єрошенка, 34, а саме нежитлові приміщення літ. І-1 площею 4,4 м2, Е площею 2,4 м2, В-1 площею 60 м2, А-1 площею 89,6 м2, Д площею 2 м2, Б-1 площею 4,4 м2, М площею 67,2 м2, Л площею 66,2 м2, З-2 площею 12,4 м2, І-2 площею 12,6 м2, Ж-2 площею 12,4 м2, К-2 площею 12,6 м2, загальною площею 512,3 м2.

#### Відчуження майна, умови договору:

28.02.2006 року між виробничим підприємством “Мисливець” (продавець) та Школою вищої спортивної майстерності (покупець) укладено договір купівлі-продажу, за умовами якого продавець передав у власність покупця 97/100 частин будівель, загальною площею 735,4 м2 у місті Львів, вул. Єрошенка, 34.

29.05.2008 року між виробничим підприємством “Мисливець” (продавець) та Школою вищої спортивної майстерності (покупець) **укладено договір купівлі-продажу** 1/2 коридору, а саме: 11/1,3 (коридор), 12/3,7 (коридор), що становить 3/1000 ідеальних частин будівлі площею 2,5 м2 за вищезазначеною адресою.

27.02.2008 року між **Школою вищої спортивної майстерності** (продавець) та **Приватним підприємством “Назаріус”** (покупець) укладено **договір купівлі-продажу**, за умовами якого покупець придбав у продавця 5/100 ідеальних частин будівель, загальною площею 228,1 м2 (майстерня по виготовленню мішеней).

05.06.2008 року між **Виробничим підприємством “Мисливець”, Школою вищої спортивної майстерності** та **Приватним підприємством “Назаріус”** укладено **договір про поділ нерухомого майна**, що є у спільній частковій власності (Виробниче підприємство “Мисливець” належить 27/1000, Школі вищої спортивної майстерності - 923/1000 та Приватному підприємству “Назаріус” - 5/100).

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Львівської області від 29.01.2024 у справі № [914/3142/15](#).

### 3.2.2. Відчуження майна ПРАТ “Укрпрофоздоровниця”

#### 3.2.2.1 Відчуження

##### Майно загальносоюзної громадської організації:

04.12.1991 Федерацією незалежних профспілок України та Фондом соціального страхування України на базі санаторно-курортних закладів та організацій Української республіканської ради з управління курортами профспілок було створено **Акціонерне товариство лікувально-оздоровчих установ профспілок України “Укрпрофоздоровниця”**, правонаступником якого є Приватне акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця”.

24.01.1992 - **акт прийому-передачі**, на підставі постанови Президії Ради Федерації незалежних профспілок України від 22.11.1991 № 11-1-1 “Про створення акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України “Укрпрофоздоровниця” - Акціонерному товариству лікувально-оздоровчих установ профспілок України “Укрпрофоздоровниця” **передано майно** територіальних санаторно-курортних установ, санаторіїв, будинків відпочинку, пансіонатів, у тому числі санаторій ім. Першого Травня.

##### Відчуження майна, умови договору:

31.08.2004 - **договір купівлі-продажу** № 8000109/2004-34, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Гаценко І.О., зареєстрованого в реєстрі за № 3087, між **Акціонерним товариством**

лікувально-оздоровчих установ профспілок України “Укрпрофоздоровниця” (продавець) та ТОВ “Кармен-Інвест” (покупець) щодо підприємства “Санаторій ім. Першого Травня”, розташованих на земельних ділянках, зокрема, по вул. Курортній, 10.

26.04.2004 - **договір комісії** № 26/04/2004 між ТОВ “Кармен-Інвест” (комітент) та ТОВ “Капітальні інвестиції” (комісіонер) щодо підприємства “Санаторій ім. Першого Травня”, розташованих на земельних ділянках, зокрема, по вул. Курортній, 10.

**Вартість спірного майна** з та без урахування здійснених ТОВ “Капітальні інвестиції” поліпшень - судова оціночно-будівельна експертиза, згідно з висновками якої вартість нерухомого майна з урахуванням поліпшень - 2978400,00 грн., **без урахування поліпшень - 2910906,08 грн.**, вартість невід’ємних поліпшень з урахуванням фізичного зносу - 67493,92 грн.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду міста Києва від 12.09.2017 у справі [№ 57/189](#).

### 3.2.2.2 Відчуження

#### Майно загальносоюзної громадської організації:

ПРАТ “Укрпрофоздоровниця” набуло у власність санаторій “Любінь Великий” від Федерації незалежних профспілок України.

#### Відчуження майна, умови договору:

19.07.2001 укладено договір купівлі-продажу нерухомого майна між ПРАТ “Укрпрофоздоровниця” (продавець) та Товариством з обмеженою відповідальністю “Наукові технології здоров’я”.

Договір купівлі-продажу нерухомого майна від 11.08.2004 , укладений між Товариством з обмеженою відповідальністю “Наукові технології здоров’я” та Товариством з обмеженою відповідальністю “Реабілітаційно-оздоровчий комплекс санаторій Великий Любінь №1” про продаж спального корпусу №2 загальною площею 708,3 м2, що знаходиться за адресою: смт. Великий Любінь, вулиця Львівська, 16б.

Договір купівлі-продажу нерухомого майна від 11.08.2004 р., укладений між товариством з обмеженою відповідальністю “Наукові технології здоров’я” та товариством з обмеженою відповідальністю “Реабілітаційно-оздоровчий комплекс санаторій Великий Любінь №1” про продаж спального корпусу №4 загальною площею 874,0 м2, що знаходиться за адресою: смт. Великий Любінь, вулиця Львівська, 16г.

Наведені обставини висвітлюються в Постанові Західного апеляційного господарського суду м. Львів від 10 червня 2021 р. у справі № [5015/3683/11](#).

### 3.2.2.3. Відчуження

#### Майно загальносоюзної громадської організації:

ПРАТ “Укрпрофоздоровниця” за рішенням виконавчого комітету Ялтинської міської ради №382(19) від 12.10.2002 набуло у право власності майно.

#### Щодо відчуження майна на основі договору купівлі-продажу:

20 червня 2006р. між ПРАТ “Укрпрофоздоровниця” та Фізичною особою підприємцем ОСОБА\_2 був укладений договір купівлі - продажу нерухомого майна.

Наведені обставини висвітлюються в Рішенні Господарського суду Автономної республіки Крим від 08.08. 2011 року у справі № [2773-2011](#).

## 3.3. АНАЛІЗ ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА ЗАГАЛЬНОСОЮЗНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

### 3.3.1. Відповідність відчуження вимогам статуту

Відчуження майна ПРАТ “Укрпрофоздоровниця”, згадане у Рішенні Господарського суду міста Києва від 12.09.2017 у справі № [57/189](#), скоріш за все відповідає вимогам статуту, з огляду на наявність рішення Загальних зборів про дозвіл на продаж основних фондів, а саме: підприємства “Санаторій ім. Першого Травня”.

Інших відомостей не встановлено, з огляду на:

**а)** Неможливість встановлення статутів юридичних осіб у відкритих джерелах

Відкриті джерела не містять відомості про статuti юридичних осіб, актуальні на дату відчуження майна (2000-2010). Перегляд сайтів юридичних осіб станом на наведені проміжки часу через застосунок [Wayback Machine](#) також не дає результатів (станом на той час не активно створювали сайти).

**б)** Неможливість подачі запитів про доступ до публічної інформації

Особи, що відчужували майно загальносоюзних громадських організацій, не є розпорядниками інформації в розумінні ст.13 ЗУ “Про доступ до публічної інформації”.

### 3.3.2. Суб’єкт, на користь якого відчужується майно

Перевірка не є можливою, з огляду на відсутність відомостей про фізичних осіб, пов’язаних з юридичними особами, станом на проміжок часу, у межах якого відбулось відчуження майна.

# РОЗДІЛ 4. ВИСНОВКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

## 4.1. Нормативно-правовий режим майна загальносоюзних громадських організацій

В результаті аналізу чинного законодавства та судової практики було встановлено, що правовий режим майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР визначається комплексом нормативних актів, передусім Постановою Верховної Ради України від 10.04.1992 та Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994. Вони постановляють, що таке майно є тимчасово загальнодержавною власністю, а коло суб'єктів, уповноважених ним управляти, не включає органів місцевого самоврядування.

З огляду на це, визначальними правовими характеристиками цього майна є:

- майно загальносоюзних громадських організацій не є і не було комунальною власністю, а його передача у власність органами місцевого самоврядування суперечила чинному на той момент законодавству;
- правонаступником орендодавця за договорами оренди майнових комплексів, розташованих на території України, які укладено з центральними органами загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, був Фонд державного майна України;
- правонаступництво щодо цього майна виникало лише на підставах, прямо передбачених актами загальносоюзних організацій або рішеннями уповноважених органів державної влади, але не органів місцевого самоврядування.

## 4.2. Підстави набуття права власності

Дослідження судової практики дозволяє виокремити дві основні підстави набуття права власності на майно загальносоюзних громадських організацій:

- перша та найпоширеніша - **рішення органів місцевого самоврядування**. Як свідчать справи № 925/1295/20, № 922/2055/17, № 17/5009/5413/11 тощо, такі рішення систематично визнаються незаконними судами, оскільки ухвалювалися органами, що не мали відповідних повноважень відповідно до вищезазначених постанов Верховної Ради.
- друга - **рішення самих загальносоюзних громадських організацій**, зокрема договори про закріплення прав по управлінню майном, постанови конфедерацій та акти прийому-передачі. Ця підстава є більш юридично сталою, оскільки ґрунтується на волевиявленні самих

правоволодільців. Водночас навіть у таких випадках суди досліджують дійсність повноважень органів, що прийняли такі рішення, відповідність цих рішень статутним цілям та порядку їх ухвалення.

### **4.3. Механізми відчуження майна та проблема добросовісного набувача**

Вході аналізу виявлено стійку модель відчуження майна загальносоюзних громадських організацій, що складається з кількох послідовних правочинів. Первинний набувач (як правило, профспілкова організація або створена нею юридична особа) відчужує майно одному або декільком наступним покупцям, внаслідок чого утворюється ланцюг правочинів, що ускладнює або унеможлиблює витребування майна від кінцевого набувача. Зазначена схема простежується в більшості досліджених справ - **№ 925/1295/20, № 5015/3683/11, № 914/3142/15** тощо.

Ключовою правовою проблемою в таких ситуаціях є **оцінка добросовісності кінцевого набувача та застосування статті 388 [Цивільного кодексу України](#) щодо витребування майна від добросовісного набувача**. Судова практика демонструє неоднорідний підхід: в одних справах суди витребовують майно, посилаючись на незаконність первісного відчуження; в інших - відмовляють у позові через добросовісність набувача та пропуск строків позовної давності.

# РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

## №1 Рекомендації щодо перевірки правомірності набуття права власності

Оцінка правомірності набуття права власності на майно загальносоюзних громадських організацій передбачає дотримання такого алгоритму:

**а) Встановити первісну підставу набуття.** Необхідно визначити, яким суб'єктом і на якій правовій підставі було здійснено первинне набуття майна. Якщо підставою є рішення органу місцевого самоврядування, ухвалене до набрання чинності законодавством, що врегулювало правовий статус такого майна, або в порушення постанов Верховної Ради 1992 та 1994 років, є підстави для оскарження такого рішення.

**б) Дослідити ланцюг правочинів.** Необхідно встановити, чи є кінцевий набувач добросовісним, встановити всі правочини в ланцюгу відчуження, перевірити наявність обтяжень на момент кожного правочину та обізнаність покупців щодо спірного характеру майна.

**в) Перевірити відповідність відчуження умовам статуту відповідної організації.** За наявності доступу до статутних документів перевірити, чи відповідає відчуження майна вимогам статуту, зокрема щодо необхідності рішення загальних зборів або іншого органу управління.

**г) Оцінити строки позовної давності.** З огляду на те, що більшість операцій відбувалась у 2000-2010 роках, критично важливою є оцінка перебігу строків позовної давності. Позивачеві слід обґрунтувати момент, з якого розпочався перебіг строку, або підстави для його переривання чи поновлення.

## №2 Рекомендації щодо вдосконалення нормативного регулювання

З метою усунення системних проблем, виявлених у ході дослідження, рекомендується розглянути такі законодавчі та інституційні заходи:

- **Запровадити спеціальний реєстр майна загальносоюзних організацій,** який міститиме перелік об'єктів нерухомості, що перебували у власності загальносоюзних громадських організацій. Це дозволить забезпечити прозорість обороту такого майна та надасть потенційним набувачам можливість перевірки юридичної чистоти об'єкта.
- **Уточнити правовий статус майна в законодавстві.** Необхідно законодавчо врегулювати питання про право власності на майно загальносоюзних організацій і визначити порядок його передачі або відчуження.
- **Забезпечити архівну доступність статутних документів.** Доцільно забезпечити збереження та доступ до статутних документів юридичних

осіб за весь час їх існування з метою усунення інформаційної асиметрії при розгляді спорів щодо правомірності відчуження майна.

■ **Розширити коло розпорядників публічної інформації.** Слід розглянути питання поширення вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» на профспілкові організації та їх правонаступників щодо документів, що стосуються розпорядження майном, набутим у зв'язку з правонаступництвом від загальносоюзних організацій.

### **№3 Рекомендації для потенційних набувачів майна**

Для осіб, що розглядають можливість набуття у власність нерухомого майна, яке може належати до категорії майна загальносоюзних громадських організацій, рекомендується перед укладенням договору перевіряти ланцюг права власності за даними Державного реєстру речових прав на нерухоме майно на предмет наявності в ньому профспілкових організацій або юридичних осіб, пов'язаних із загальносоюзними структурами. Використання правового due diligence з дослідженням підстав первісного набуття права власності, особливо якщо перехід права мав місце до 2005 року, допоможе виявити приховані ризики правомочності права власності та відповідності діяльності законодавству. Додатково у договорі купівлі-продажу необхідно передбачати заяви та гарантії продавця щодо відсутності спорів та претензій третіх осіб щодо об'єкта, а також положення про відшкодування збитків у разі їх виникнення. За наявності найменших сумнівів щодо юридичної чистоти майна звертатися за попередньою правовою оцінкою до фахівців у сфері майнових спорів публічного сектору.